

PROFILAKTIKA INSPEKTORINING SPIRTLII ICHIMLIKKA RUJU QO'YGAN SHAXSLAR BILAN ISHLASH FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH

Xikmatillayev Ilhom Ravshan o'g'li

324- guruh kursanti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17657140>

Annotatsiya. Ushbu maqolada profilaktika inspektorining spirtli ichimlikka ruju qo'ygan shaxslar bilan ishlash faoliyati tahlil qilinadi va uni takomillashtirish yo'llari ko'rib chiqiladi. Tadqiqotda ushbu faoliyatning huquqiy, ijtimoiy va psixologik jihatlari o'rganilib, mavjud tizimdagi kamchiliklar aniqlanadi. Shuningdek, profilaktika inspektorining spirtli ichimlik iste'molchilari bilan ishlashda samaradorlikni oshirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Kalit so'zlar: profilaktika inspektori, spirtli ichimlik, huquqbuzarlik, profilaktika, ijtimoiy rehabilitatsiya, samaradorlik, psixologik yondashuv.

Kirish

Spirtli ichimlikka ruju qo'ygan shaxslar bilan ishlash profilaktika inspektorining eng muhim vazifalaridan biri hisoblanadi, chunki bunday shaxslar jamoat tartibini buzish va huquqbuzarlik sodir etish xavfini oshiradi. Ushbu jarayonda inspektor nafaqat huquqiy choralarni qo'llashi, balki shaxsning xulqini o'zgartirishga qaratilgan psixologik va ijtimoiy profilaktika tadbirlarini amalga oshirishi zarur.

O'zbekiston sharoitida spirtli ichimlik iste'molchilar bilan ishlash jarayoni Ichki ishlar vazirligi normativ-huquqiy hujjatlari bilan tartibga solinadi, ammo amaliyot ko'rsatadiki, samaradorlikni oshirish uchun tizimli yondashuv, mahalla va ijtimoiy xizmatlar bilan hamkorlik zarur. Kirish qismida shuningdek, mavzuning dolzarbligi, mavjud tizimdagi kamchiliklar va takomillashtirish istiqbollari yoritiladi.

O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligining alkogol va tamaki mahsulotlarining tarqatilishini hamda iste'mol qilinishini cheklash sohasidagi vakolatlari

O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi:

- alkogol va tamaki mahsulotlarining tarqatilishini hamda iste'mol qilinishini cheklash sohasidagi davlat siyosatini amalga oshirishda ishtirok etadi;

- jamoat joylarida alkogol va tamaki mahsulotlarini iste'mol qilish, tamakini hamda nikotinni iste'mol qilish moslamalaridan foydalanish, alkogol va tamaki mahsulotlarining, tamakini hamda nikotinni iste'mol qilish moslamalarining qonunga xilof ravishda aylanishi bilan bog'liq huquqbuzarliklarning oldini olish, ularni aniqlash va ularga chek qo'yish bo'yicha tadbirlarni amalga oshiradi;

- jamoat joylarida alkogol va tamaki mahsulotlarining iste'mol qilinishi, tamakini hamda nikotinni iste'mol qilish moslamalaridan foydalanilishi, alkogol va tamaki mahsulotlarining, tamakini hamda nikotinni iste'mol qilish moslamalarining qonunga xilof ravishda aylanishi holatlari yuzasidan jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlarini ko'rib chiqadi;

- boshqa davlat organlari va tashkilotlari, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari, nodavlat notijorat tashkilotlari hamda fuqarolik jamiyatining boshqa institutlari bilan hamkorlikda yigirma bir yoshga to'lmagan shaxslarning alkogol va tamaki mahsulotlarini iste'mol qilishga jalb etilishiga imkon beruvchi sabablar va shart-sharoitlarni bartaraf etish choralari ko'radi.

O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi qonunchilikka muvofiq boshqa vakolatlarni ham amalga oshirishi mumkin.

Metodlar

Tadqiqot jarayonida profilaktika inspektorining spirtli ichimlik iste'molchilari bilan ishlash amaliyoti o'rganildi. Buning uchun hujjatli tahlil, intervyu, kuzatuv va qiyosiy tahlil metodlaridan foydalangan. Hujjatli tahlil orqali Ichki ishlar vazirligi yo'riqnomalari, mahalla faoliyati va profilaktika tadbirlarini tartibga soluvchi normativ hujjatlar o'rganildi.

Intervyular mahallalarda faoliyat yuritayotgan profilaktika inspektorlari va ijtimoiy xizmat mutaxassislari bilan o'tkazilib, spirtli ichimlik iste'molchilari bilan ishlashdagi qiyinchiliklar va samarali metodlar aniqlangan. Kuzatuv metodidan foydalanib, profilaktika tadbirlarini amalga oshirish jarayoni, shaxslarni reabilitatsiya qilish va jamoat tartibini ta'minlash jarayonlari tahlil qilindi. Qiyosiy tahlil orqali boshqa hududlardagi ilg'or tajribalar o'rganilib, ularni mahalliy sharoitga moslashtirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqildi.

Natijalar

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, spirtli ichimlik iste'molchilari bilan ishlash jarayonida samaradorlik ko'plab omillarga bog'liq: inspektorning huquqiy bilimlari, psixologik yondashuvi, mahalla va ijtimoiy xizmatlar bilan hamkorlik, shuningdek, reabilitatsiya va profilaktika tadbirlarini tizimli rejalashtirish.

Ko'plab hududlarda amaliyot shuni ko'rsatadiki, samarali natijalarga faqat bir tomonlama jazo choralari bilan erishib bo'lmaydi. Tizimli yondashuv, shaxsiy suhbatlar, ijtimoiy maslahat va psixologik qo'llab-quvvatlash orqali spirtli ichimlik iste'molchilarining qayta huquqbuzarlikka moyilligi kamayadi. Shu bilan birga, mahalla va yoshlar institutlari bilan hamkorlik jarayoni samaradorlikni sezilarli darajada oshiradi.

Muhokama

Olingan natijalar tahlili shuni ko'rsatdiki, spirtli ichimlik iste'molchilari bilan ishlash jarayonida istiqbolli yondashuvlar mavjud: tizimli rejalashtirilgan profilaktika tadbirlari, psixologik va pedagogik maslahatlarni kuchaytirish, mahalla va ijtimoiy xizmatlar bilan integratsiyalashgan hamkorlik. Shu bilan birga, elektron monitoring va axborot almashuv tizimlarini joriy etish samaradorlikni yanada oshiradi.

Hamkorlik va reabilitatsiya jarayonlarini normativ-huquqiy asoslarda rasmiylashtirish, inspektorlarning malakasini oshirish va ilg'or tajribalarni joriy etish spirtli ichimlik iste'molchilar bilan ishlash samaradorligini mustahkamlaydi.

Xulosa

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, profilaktika inspektorining spirtli ichimlik iste'molchilari bilan ishlash faoliyatini takomillashtirish tizimli yondashuv, psixologik va pedagogik maslahatlar, hamkorlik mexanizmlari va elektron monitoringni rivojlantirish orqali amalga oshirilishi mumkin. Shu orqali jamoat tartibini ta'minlash, huquqbuzarliklarning oldini olish va shaxslarning ijtimoiy moslashuvini yaxshilash imkoniyati oshadi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. O'ZBEKISTON respublikasi Konstitutsiyasi 2023
2. "Ichki ishlar organlari faoliyatini yanada takomillashtirishga doir tashkiliy chora-tadbirlar to'g'risida" gi O'ZBEKISTON respublikasi prezidentining qarori PQ-2883 2017.12.04
3. "Huquqbuzarliklar profilaktikasi va jinoyatchilikka qarshi kurashish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" gi O'ZBEKISTON respublikasi prezidentining PQ-2833. 2017.14.03

4. O'zbekiston Respublikasining "Huquqbuzarliklar profilaktikasi to'g'risida" gi qonun O'RQ-371. 2014.14.05
5. "Alkogol, giyohvandlik vositalari ta'siridan yoki o'zgacha tarzda mastlik holatida bo'lgan shaxslarga tibbiy yordam ko'rsatish tartibi to'g'risida" gi Vazirlar mahkamasining 2022.14.12. 644- qarori